

ÚČETNICTVÍ OBCHODNÍCH KORPORACÍ A KONSOLIDACE

Studijní materiál pro předmět
Účetnictví obchodních korporací a konsolidace
**Kapitoly účetní uzávěrka, závěrka a
konsolidace**

Eva HÝBLOVÁ

Masarykova univerzita
Ekonomicko-správní fakulta
Brno, 2022

OBSAH

Seznam příkladů.....	3
Úvod.....	4
1 Opakování	5
2 Účetní uzávěrka a závěrka	9
2.1 Účetní uzávěrka	9
2.2 Účetní závěrka	12
3 Účetní uzávěrka a závěrka v různých typech obchodních korporací.....	17
3.1 Veřejná obchodní společnost	17
3.2 Komanditní společnost.....	20
3.3 Společnost s ručením omezeným.....	22
3.4 Akciová společnosti	25
4 Konsolidovaná účetní závěrka	27
Řešení.....	35
Seznam literatury	39

Seznam příkladů

Příklad 1 Opakování (řešený příklad)	5
Příklad 2 Uzavření účetních knih	10
Příklad 3 Účetní závěrka - rozvaha	13
Příklad 4 Účetní závěrka – výkaz zisku a ztráty	14
Příklad 5 Výkaz o peněžních tocích	15
Příklad 6 Zálohy na podíl na zisku ve veřejné obchodní společnosti.....	17
Příklad 7 Účetní uzávěrka ve veřejné obchodní společnosti.....	18
Příklad 8 Uzávěrkové operace, rozdělení zisku v komanditní společnosti.....	20
Příklad 9 Rozdělení zisku komanditistům.....	21
Příklad 10 Rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení – zisku ve společnosti s ručením omezeným	22
Příklad 11 Rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení – ztráty ve společnosti s ručením omezeným	23
Příklad 12 Zálohy na podíly na zisku ve společnosti s ručením omezeným	23
Příklad 13 Rozdělování zisku v akciové společnosti	25
Příklad 14 Úhrada ztráty v akciové společnosti	26
Příklad 15 Konsolidační rozdíl	28
Příklad 16 Konsolidační rozdíl, menšinové podíly.....	28
Příklad 17 Vyloučení vzájemných vztahů, plná metoda, spotřebované dodávky.....	29
Příklad 18 Vyloučení vzájemných vztahů, plná metoda, nespotřebované dodávky.....	29
Příklad 19 Prodej dlouhodobého hmotného majetku, plná metoda	30
Příklad 20 Konsolidované výkazy, plná metoda, datum akvizice shodné s datem konsolidace.....	31
Příklad 21 Konsolidované výkazy, plná metoda, datum akvizice rozdílné od data konsolidace	31
Příklad 22 Konsolidované výkazy – datum akvizice shodné s datem konsolidace, plná metoda, menšinové podíly	32
Příklad 23 Konsolidované výkazy, metoda ekvivalence, datum akvizice shodné s datem konsolidace.....	33
Příklad 24 Konsolidované výkazy, poměrná metoda	34
Příklad 1 Opakování (řešený příklad)	35

Úvod

Cíl předmětu

Cílem kurzu je seznámit studenty s postupy účtování v různých formách obchodních korporací. Kurz je zaměřený na sestavení účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky. Dále kurz seznámí studenty s transformacemi korporací z účetního a daňového hlediska, studenti si osvojí řešení akvizic a fúzí.

Způsob výuky

Výuka je založená na samostatné práci studentů, kteří řeší zadání příkladů v souladu s platnou legislativou, tj. zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, vyhláškou 500/2002 Sb., Českými účetními standardy pro podnikatele a zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích.

Tento studijní materiál se týká části předmětu zaměřené na účetní uzávěrku, závěrku a konsolidovanou účetní závěrku.

K řešení používejte:

- Zákon č. 563/1991 Sb. O účetnictví v aktuálním znění
- Vyhláška č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. v aktuálním znění
- České účetní standardy
- Zákon č. 90/2012 Sb. O obchodních korporacích v aktuálním znění

1 Opakování

Příklad 1 Opakování (řešený příklad)

Sestavte účtovací předpis u následujících operací

V příkladu je používáno následujících zkratk:

FAV	Faktura vydaná
FAD	Faktura došlá
PŘÍ	Příjemka (materiál, zboží, hotové výrobky na sklad)
VÝD	Výdejka (materiál, zboží, hotové výrobky ze skladu)
VBÚ	Výpis z bankovního účtu
PPD	Příjmový pokladní doklad
VPD	Výdajový pokladní doklad
VÚD	Vnitřní účetní doklad
VÚU	Výpis z úvěrového účtu

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
1.	PŘÍ	Převzetí hotových výrobků na sklad		
2.	FAV	Prodej výrobků		
3.	VÝD	Vyskladnění prodaných výrobků		
4.	VBÚ	Úhrada FAV za prodané výrobky		
5.	FAV	Prodej zboží		
6.	VÝD	Vyskladnění prodaného zboží		
7.	FAD	Nákup materiálu (způsob A)		
8.	VÚD	Vlastní doprava materiálu (A)		
9.	PŘÍ	Převzetí materiálu na sklad (A)		
10.	VÚD	Manko v zásobách materiálu (A)		
11.	FAD	Nákup materiálu (způsob B)		
12.	VÚD	Vlastní doprava materiálu (B)		
13.	PŘÍ	Převzetí materiálu na sklad (B)		
14.	VÚD	Manko v zásobách materiálu (B)		
15.	VÚD	Vyskladnění prodaného materiálu (B)		
16.	VBÚ	Úhrada FAD za nákup materiálu		
17.	FAD	Za spotřebovanou energii		
18.	FAD	Opravy a údržba		
19.	FAD	Za nájemné		

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
20.	FAD	Nákup stroje		
21.	VÚD	Vlastní doprava stroje		
22.	FAD	Zaškolení obsluhy		
23.	VÚD	Převzetí stroje do používání		
24.	VPD	Nákup nábytku		
25.	VPD	Montáž a doprava nábytku		
26.	VÚD	Zařazení nábytku do užívání		
27.	VÝD	Spotřeba materiálu pro vlastní výrobu stroje		
28.	VÚD	Mzdové náklady při vlastní výrobě stroje		
29.	VÚD	Aktivace stroje		
30.	VÚD	Uvedení stroje do užívání		
31.	VÚD	Odpis výrobní linky		
32.	VÚD	Vyřazení výrobní linky z užívání		
33.	VÚD	Doúčtování zůstatkové ceny vyřazené výrobní linky (prodej)		
34.	PPD	Tržba za zboží		
35.	VPD	Cestovné		
36.	VBÚ	Inkaso faktury od odběratele		
37.	VBÚ	Úhrada faktury dodavatelům		
38.	VÚÚ	Poskytnutí krátkodobého úvěru		
39.	VBÚ	Připsání úvěru na účet		
40.	VBÚ	Úroky placené bance za poskytnutí úvěru		
41.	VBÚ	Splátka úvěru bance		
42.	VÚÚ	Zúčtování splátky úvěru		
43.	VBÚ	Přijatý úrok z účtu		
44.	VBÚ	Poplatek za vedení účtu		
45.	VPD	Manko v pokladně		
46.	VBÚ	Nákup majetkových cenných papírů krátkodobých		
47.	VBÚ	Další výdaje související s nákupem CP		
48.	VÚD	Převedení CP do evidence		

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
49.	VBÚ	Prodej cenných papírů		
50.	VÚD	Vyřazení CP z evidence		
51.	VBÚ	Nákup majetkových cenných papírů dlouhodobých		
52.	VÚD	Převedení dlouhodobých CP do evidence (rozhodující vliv, podstatný vliv, nepodstatný vliv)		
53.	VÚD	Snížení hodnoty krátkodobých cenných papírů (reálná hodnota)		
54.	VÚD	Zvýšení hodnoty dlouhodobých cenných papírů (reálná hodnota)		
55.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty krátkodobých cenných papírů		
56.	VÚD	Emitované krátkodobé dluhopisy		
57.	VBÚ	Prodej emitovaných dluhopisů		
58.	VÚD	Zúčtování úroků z prodaných dluhopisů		
59.	VBÚ	Zpětný odkup dluhopisů		
60.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty zásob		
61.	VÚD	Zrušení dočasného snížení hodnoty zásob		
62.	VÚD	Trvalé snížení hodnoty zásob		
63.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty pohledávek		
64.	VÚD	Zrušení dočasného snížení hodnoty pohledávek		
65.	VÚD	Odpis pohledávek		
66.	VÚD	Úhrada pohledávky směnkou		
67.	VÚD	Eskont směnky bance		
68.	VBÚ	Poskytnutí eskontního úvěru		
69.	VÚD	Avízo banky o úhradě směnky		
70.	VÚD	Úhrada závazku směnkou		
71.	VÚD	Tvorba rezervy		
72.	VÚD	Zúčtování rezervy		
73.	VPD	Odvod peněz z pokladny na účet		
74.	VBÚ	Zúčtování odvodu peněz z pokladny		
75.	PPD	Výběr peněz z účtu do pokladny		
76.	VBÚ	Zúčtování výběru peněz		

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
77.	VÚD	Převod výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení do rezervního fondu		
78.	VÚD	Přiznání dividend akcionářům		
79.	VÚD	Daň z příjmu - splatná		
80.	VÚD	Daň z příjmu - odložená		
81.	VBÚ	Nájemné uhrazené dopředu (účtováno u nájemce)		
82.	VBÚ	Nájemné uhrazené dopředu (účtováno u pronajímatele)		
83.	VÚD	Zúčtované nájemné uhrazené v následujícím roce (u nájemce)		
84.	VÚD	Zúčtované nájemné uhrazené v následujícím roce (u pronajímatele)		
85.	VÚD	Zúčtování hrubých mezd		
86.	VÚD	Zúčtování zdravotního a sociálního pojištění		
87.	VÚD	Zúčtování zálohy na daň		
88.	VBÚ	Výplata mezd		
89.	VÚD	Zúčtování zákonného zdravotního a sociálního pojištění		
90.	FAD	Nákup materiálu od zahraničního dodavatele		
91.	VBÚ	Úhrada FAD zahraničnímu dodavateli		

2 Účetní uzávěrka a závěrka

Cíl kapitoly

Studenti se seznámí s činnostmi souvisejícími s účetní uzávěrkou a sestavováním účetních výkazů v rámci účetní závěrky.

2.1 Účetní uzávěrka

Otázky:

1. Charakterizujte uzávěrkové operace v obchodních korporacích:
 - inventarizace majetku a závazků, (ČÚS 007, Inventarizační rozdíly a ztráty v rámci norem přirozených úbytků)
 - závěrečné operace u zásob, (ČÚS 015, Zásoby)
 - odpis pohledávek, (ČÚS 017, Zúčtovací vztahy, Zákon 593/1992 Sb. o rezervách, pro zjištění základu daně z příjmu)
 - tvorba a zúčtování opravných položek, (ČÚP 005, Opravné položky)
 - časové rozlišení nákladů a výnosů, (ČÚS 017, Zúčtovací vztahy)
 - zaúčtování kurzových rozdílů, (ČÚS 006, Kurzové rozdíly)
 - tvorba a čerpání rezerv, (ČÚS 004, Rezervy)
 - zaúčtování dohadných položek, (ČÚS 017, Zúčtovací vztahy)
 - sestavení daňového přiznání, zaúčtování splatné daně ze zisku, (Zákon 586/1992 Sb. o dani z příjmů)
 - výpočet a zaúčtování odložené daně ze zisku, (ČÚS 003, Odložená daň)
 - uzavření účetních knih. (ČÚS 002, Otevírání a uzavírání účetních knih).

Příklad 2 Uzavření účetních knih

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Popište postup uzavírání účtů na konci účetního období	

Účetní jednotka má ke dni účetní uzávěrky (před provedením uzávěrkových operací) následující konečné stavy účtů:

Číslo účtu	tis. Kč	Číslo účtu	tis. Kč
022	100	321	120
082	30	411	200
062	50	5xx	120
111	50	6xx	400
112	50		
221	150		
251	130		
311	100		

V rámci účetní uzávěrky bylo zúčtováno:

Číslo	Doklad	Operace	Kč	MD	D
1.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty pohledávek o 50 %			
2.	VÚD	Zúčtování nedodaného materiálu			
3.	VÚD	Rezerva na opravu DHM	20 000		
4.	VÚD	Byly odcizeny akcie k obchodování	130 000		
5.	VÚD	Zvýšení hodnoty akcií (s podstatným vlivem, ekvivalencí) na 100 000			
6.	VÚD	Manko v normě na zásobách materiálu	10 000		
7.	VÚD	Zúčtování splatné daně			
8.	VÚD	Disponibilní zisk			

Doplňující informace:

Dočasné snížení hodnoty pohledávek, manko v normě a rezervy na opravu DHM jsou daňově uznatelné položky.

Manka na finančním majetku jsou daňově neuznatelné položky.

Účetní odpisy jsou 30 000, daňové 40 000.

Sazba daně je 19 %.

Úkol: Zaúčtujte uzávěrkové operace.
 Vypočítejte a zaúčtujte splatnou daň
 Vypočítejte a zaúčtujte disponibilní zisk
 Sestavte účet 702 Konečný účet rozvahový a 710 Účet zisků a ztrát

702 – Konečný účet rozvažný

710 Účet zisků a ztrát

2.2 Účetní závěrka

Otázky:

1. Vyjmenujte součásti účetní závěrky (§ 18 zákona)
2. Vymezte obsah účetních výkazů (Přílohy 1 – 3 vyhlášky, §§ 5 – 44 vyhlášky).
3. Zaměřte se na povinnosti spojené se sestavováním a zveřejňováním účetních výkazů u malých, středních a velkých účetních jednotek (§ 18, odst. 4 zákona, § 3a vyhlášky).

Příklad 3 Účetní závěrka - rozvaha

Úkol: Na základě výsledků příkladu 15 sestavte rozvahu ve zkráceném rozsahu v rozšířené variantě¹.

Rozvaha k 31. 12. 20xx v tis. Kč		Brutto	Korekce	Netto
AKTIVA CELKEM				
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál			
B.	Dlouhodobý majetek			
	B.I. Dlouhodobý nehmotný majetek			
	B.II. Dlouhodobý hmotný majetek			
	B.III. Dlouhodobý finanční majetek			
C.	Oběžná aktiva			
	C.I. Zásoby			
	C.II. Pohledávky			
	C.III. Krátkodobý finanční majetek			
	C.IV. Peněžní prostředky			
D.	Časové rozlišení			
PASIVA CELKEM				
A.	Vlastní kapitál			
	A.I. Základní kapitál			
	A.II. Kapitálové fondy			
	A.III. Fondy ze zisku			
	A.IV. Výsledek hospodaření minulých let			
	A.V. Výsledek hospodaření běžného účetního období /+ - /			
B + C	Cizí zdroje			
B.	Rezervy			
C.	Závazky			
	C.I. Dlouhodobé závazky			
	C.II. Krátkodobé závazky			
D.	Časové rozlišení			

¹ Viz. příloha 1 vyhlášky 500/2002 Sb. Tuto verzi rozvahy sestavují malé účetní jednotky bez povinnosti ověření účetní závěrky auditorem.

Příklad 4 Účetní závěrka – výkaz zisku a ztráty

K datu účetní uzávěrky byly na účet 710 – Účet zisků a ztrát převedeny následující konečné zůstatky:

710 - Účet zisků a ztrát

501	86 000	602	860 000
512	11 000	641	14 000
513	3 700	648	2 600
518	18 000	662	180 400
521	120 000		
524	42 000		
541	20 000		
549	2 600		
551	52 400		
559	4 700		
562	15 000		
568	600		
585	-64 800		
587	-18 000		
591	148 960		
702	614 840		
obrat	1 057 000	obrat	1 057 000

Úkol: Na základě nákladů a výnosů zaúčtovaných na účtu 710 sestavte Výkaz zisku a ztráty v druhovém členění ve zkráceném rozsahu v souladu s přílohou č. 2 vyhlášky 500/2002 Sb.

Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 20xx v tis. Kč		
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	
II.	Tržby z prodeje zboží	
A.	Výkonová spotřeba	
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti	
C.	Aktivace	
D.	Osobní náklady	
E.	Úprava hodnot v provozní oblasti	
III.	Ostatní provozní výnosy	
F.	Ostatní provozní náklady	
*	Provozní výsledek hospodaření	
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku - podíly	
G.	Náklady vynaložené na prodané podíly	
V.	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	
H.	Náklady související s ostatním finančním majetkem	
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti	
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	
VII.	Ostatní finanční výnosy	
K.	Ostatní finanční náklady	
*	Finanční výsledek hospodaření	
**	Výsledek hospodaření před zdaněním	
L.	Daň z příjmu	
**	Výsledek hospodaření po zdanění	
M.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	
***	Výsledek hospodaření za účetní období	
*	Čistý obrat za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.	

Příklad 5 Výkaz o peněžních tocích

Společnost s ručením omezeným vykazovala k 1. 1. a k 31. 12. 20xx následující zůstatky rozvahových položek:

Položka	Stav k 1. 1.	Stav k 31. 12.
Software		2 000
Samostatné věci movité		34 000
Oprávky k software		400
Oprávky k samostatným věcem movitým		5 600
Materiál na skladě		1 200
Zboží v prodejně		10 800
Pokladna		2 000
Bankovní účty	40 000	12 000
Odběratelé		8 000
Poskytnuté provozní zálohy		1 000
Dodavatelé		10 000
Dlouhodobý bankovní úvěr		11 000
Základní kapitál	40 000	40 000

Dále vykazovala k 31. 12. 2011 následující zůstatky nákladů a výnosů:

Položka	Částka
Výnosy	80 000
Tržby za zboží	72 000
Ostatní provozní výnosy	8 000
Náklady	76 000
Prodané zboží	56 000
Opravy a udržování	2 000
Ostatní služby (nájemné)	5 800
Mzdové náklady	3 000
Zákonné sociální pojištění	1 000
Ostatní provozní náklady	2 200
Odpisy dlouhodobého majetku	6 000

Úkol: Sestavte zjednodušený výkaz o peněžních tocích nepřímou metodou.

Výkaz peněžních toků

Položka	tis. Kč
Zisk před zdaněním	
- Úprava o nepeněžní položky	
CF před změnami pracovního kapitálu	
Změny pracovního kapitálu	
CF z provozní činnosti	
CF z investiční činnosti	
CF z finanční činnosti	
<i>Počáteční stav peněžních prostředků</i>	
<i>Změny v peněžních tocích</i>	
<i>Konečný stav peněžních prostředků</i>	

3 Účetní uzávěrka a závěrka v různých typech obchodních korporací

Cíl kapitoly

Cílem kapitoly je seznámení se specifiky účetní uzávěrky, závěrky a rozdělení zisku ve veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti.

Otázky:

1. Charakterizujte jednotlivé typy obchodních korporací (zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích).
2. Definujte vklad (§ 15 zákona o obchodních korporacích) a podíl (§ 31 zákona o obchodních korporacích).
3. Popište podmínky vyplácení záloh a podíly na zisku (§ 40 zákona o obchodních korporacích).
4. Popište rozdělení zisku ve veřejné obchodní společnosti (§ 112 zákona o obchodních korporacích), v komanditní společnosti (§ 126 a 112 zákona o obchodních korporacích), ve společnosti s ručením omezeným (§ 161 zákona o obchodních korporacích), v akciové společnosti (§ 348 a 350 zákona o obchodních korporacích).

3.1 Veřejná obchodní společnost

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Charakteristika veřejné obchodní společnosti	
Zálohy na podíly na zisku	
Rozdělení výsledku hospodaření ve veřejné obchodní společnosti	
Účtování rozdělení výsledku hospodaření	

Příklad 6 Zálohy na podíl na zisku ve veřejné obchodní společnosti

Společníci veřejné obchodní společnosti (pan A a pan B) předpokládají, že společnost dosáhne zisku ve výši 100 000 Kč, proto rozhodli o vyplacení zálohy na podíl na zisku k 30. 6. běžného roku.

Úkol: Zformulujte účetní případy a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Na konci účetního období bylo zjištěno, že výsledek hospodaření dosáhl výše:

- a) 120 000
- b) 90 000

Úkol: Zformulujte účetní případy pro obě varianty a sestavte účtovací předpis.

Ad a)

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Ad b)

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 7 Účetní uzávěrka ve veřejné obchodní společnosti

Na konci účetního období vykázála společnost ABX, v.o.s. následující zůstatky na nákladových a výnosových účtech (v Kč):

Účty	MD	D
6xx - Výnosové účty		3 250 000
5xx – Nákladové účty	3 130 000	

Úkol: Zformulujte operace a účtový předpis související s uzávěrkou nákladových a výnosových účtů na konci účetního období.

Proved'te vypořádaní výsledku hospodaření.
Sestavte účet 710 Účet zisků a ztrát.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

3.2 Komanditní společnost

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Charakteristika komanditní společnosti	
Rozdělení výsledku hospodaření v komanditní společnosti	
Účtování rozdělení výsledku hospodaření	

Příklad 8 Uzávěrkové operace, rozdělení zisku v komanditní společnosti

Komanditní společnost má základní kapitál ve výši 600 000 Kč, podílejí se na něm dva komanditisté, pan A vkladem 400 000, pan B vkladem 200 000. Dalšími společníky jsou dva komplementáři, pan X a pan Y. Společenská smlouva neobsahuje zvláštní ujednání o rozdělení zisku, bude tedy rozdělen rovným dílem.

Konečné zůstatky na účtech komanditní společnosti k 31.12.:

Účty	Kč
Účty aktiv (mimo běžný účet)	1 000 000
Běžný účet	320 000
Účty pasiv	900 000
Účty nákladů bez skupiny 59	80 000
Účty výnosů	500 000

Úkol: Doplňte uzávěrkové operace výsledkových a rozvahových účtů, vypočítejte výsledek hospodaření, doplňte operace a účetový předpis související s rozdělením zisku na komplementáře a společnost (předpokládejte pouze daň z příjmu z běžné činnosti, sazba daně je 19%).

Sestavte účet 710 – Účet zisku a ztrát a účet 702 – Konečný účet rozvahový.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

710 – Účet zisku a ztrát

--	--

702 – Konečný účet rozvahový

--	--

Příklad 9 Rozdělení zisku komanditistům

V následujícím účetním období schválila valná hromada přiznání podílu na zisku komanditistům v poměru k vloženým vkladům. Podíly byly zdaněny srážkovou daní (15 %), proplaceny z účtu a daň byla uhrazena z běžného účtu.

Úkol: Zformulujte účetní operace a sestavte účtovací předpis, pro účet 364 použijte analytické členění.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

3.3 Společnost s ručením omezeným

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Charakteristika společnosti s ručením omezeným	
Rozdělení výsledku hospodaření ve společnosti s ručením omezeným	
Účtování rozdělení výsledku hospodaření <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení zisku - úhrada ztráty 	
Zálohy na podíly na zisku	

Příklad 10 Rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení – zisku ve společnosti s ručením omezeným

Valná hromada společnosti s ručením omezeným rozhodla o rozdělení disponibilního zisku ve výši 500 000 Kč takto:

- přiděl rezervnímu fondu 5 %,
- přiděl statutárnímu sociálnímu fondu 15 %,
- podíly na zisku společníkům 50 %,

Úkol: Doplňte účetní operace a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 11 Rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení – ztráty ve společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným má základní kapitál v hodnotě 400 000 tis. Kč, rezervní fond v hodnotě 50 000 tis. Kč, Nerozdělený zisk minulých let 300 000 Kč. Na konci běžného účetního období dosáhla ztráty v hodnotě 600 000 Kč.

Valná hromada rozhodla o úhradě ztráty z disponibilních zdrojů a neuhrazenou část ztráty převést do příštích let.

Úkol: Doplňte účetní operace a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 12 Zálohy na podíly na zisku ve společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným sestavila mezitímní účetní závěrku k 30. 9. běžného období a rozhodla o vyplacení záloh na podíly na zisku.

Výsledek hospodaření běžného účetního období 1 000 000 Kč

Nerozdělený zisk minulých let 500 000 Kč

Bylo rozhodnuto o výplatě záloh ve výši 1 000 000 Kč.

Úkol: Rozhodněte o maximální částce, kterou by bylo možné jako zálohy vyplatit.
Doplňte účetní operace a sestavte účtovací předpis.
Uveďte, ve kterém řádku rozvahy se záloha zobrazí.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

K 31. 12. běžného roku byla sestavena řádná účetní závěrka, VH běžného účetního období je 1500 000 Kč. 30. 5. následujícího roku se konala valná hromada, která rozhodla o výplatě podílů na zisku ve výši 1 200 000 Kč.

Úkol: Zapište počáteční stavy účtů, doplňte účetní operace a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

3.4 Akciová společnost

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Charakteristika akciové společnosti	
Rozdělení výsledku hospodaření ve společnosti s ručením omezeným	
Účtování rozdělení výsledku hospodaření <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení zisku - úhrada ztráty 	

Příklad 13 Rozdělování zisku v akciové společnosti

Akciová společnost vykazuje tyto zůstatky na vybraných účtech:

Účet	Kč
411 Základní kapitál	8 800 000
419 Změny základního kapitálu	1 000 000
427 Sociální fond	200 000
429 Neuhrazená ztráta minulých let	400 000
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	1 000 000

Valná hromada rozhodla o rozdělení výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení takto:

Úhrada ztráty minulých let	400 000
Příděl sociálnímu fondu	50 000
Přiznané dividendy	350 000
Nerozdělený zisk minulých let	200 000
Rozdělený zisk celkem	1 000 000

Úkol: Rozhodněte, zda jsou splněny podmínky pro rozdělení zisku.
Zapište počáteční stavy účtů, doplňte účetní operace a sestavte účtovací předpis.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

Příklad 14 Úhrada ztráty v akciové společnosti

Akciová společnost vykazuje tyto zůstatky na vybraných účtech:

Účet	Kč
411 Základní kapitál	4 200 000
421 Rezervní fond	300 000
427 Sociální fond	200 000
428 Nerozdělený zisk minulých let	400 000
431 Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-3 000 000

Úkol: Zapište počáteční stavy účtů, doplňte účetní operace a sestavte účtovací předpis. Rozhodněte, jaká opatření musí akciová společnost v souvislosti s vykázanou ztrátou přijmout.

Číslo	Název operace	Kč	MD	D

4 Konsolidovaná účetní závěrka

Cíl kapitoly

Studenti se seznámí se základními pojmy souvisejícími s konsolidací, s metodami konsolidace a s postupy sestavení konsolidovaných účetních závěrek.

Otázky:

1. Charakterizujte konsolidovanou účetní závěrku (§ 22 zákona o účetnictví).
2. Definujte základní pojmy (§ 22 zákona o účetnictví, § 63 vyhlášky 500/2002).
3. Popište metody konsolidace (§ 23 zákona o účetnictví, (§ 64 vyhlášky 500/2002, Český účetní standard pro podnikatele 020).

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Definice konsolidované účetní závěrky	
Povinnost sestavit konsolidovanou účetní závěrku	
Datum akvizice Datum konsolidace	
Vymezení základních pojmů: <ul style="list-style-type: none">- Konsolidující účetní jednotka- Konsolidovaná účetní jednotka- Účetní jednotka pod společným vlivem- Přidružená účetní jednotka- Skupina účetních jednotek- Konsolidační celek	
Vliv, ovládnání, podíl <ul style="list-style-type: none">- Rozhodující vliv- Podstatný vliv- Společný vliv- Ovládající osoba- Ovládaná osoba	

Otázky k opakování	Odkaz na legislativu
Metody konsolidace	
Postup sestavení konsolidované účetní závěrky	
Konsolidační rozdíl	
Menšinový vlastní kapitál	

Příklad 15 Konsolidační rozdíl

Účetní jednotka M zakoupila 100 % podíl v účetní jednotce D za 3 000 tis. Kč. Základní kapitál D ke dni akvizice činil 1 000 tis. Kč, nerozdělené zisky minulých let 900 tis. Kč a poměrná část výsledku hospodaření běžného období 150 tis. Kč.

Úkol: Vypočítejte konsolidační rozdíl.

Příklad 16 Konsolidační rozdíl, menšinové podíly

Účetní jednotka M zakoupila 80 % podíl v účetní jednotce D za 3 000 tis. Kč. Základní kapitál D ke dni akvizice činil 1 000 tis. Kč, nerozdělené zisky minulých let 900 tis. Kč a poměrná část výsledku hospodaření běžného období 150 tis. Kč.

Úkol: Vypočítejte konsolidační rozdíl a menšinové podíly.

Příklad 17 Vyloučení vzájemných vztahů, plná metoda, spotřebované dodávky

Účetní jednotka M má 100% vliv v jednotce D.

M prodala D během roku 2019 zásoby za 1120, výrobní náklady činily 896. D prodala tuto dodávku do konce roku 2019 mimo skupinu za 1260, ale zatím za tuto dodávku nezaplatila. V příkladu neuvažujte s daní s příjmu.

Úkol: Rozhodněte o vlivu uvedených transakcí na konsolidované výkazy.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
Aktiva celkem				
Zásoby				
Pohledávky				
Peníze				
Pasiva celkem				
Výsledek hospodaření				
Závazky				

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Výnosy				
Náklady				
Výsledek hospodaření				

Příklad 18 Vyloučení vzájemných vztahů, plná metoda, nespoteřbované dodávky

Účetní jednotka M má 100% vliv v jednotce D.

M prodala D během roku 2019 zásoby v hodnotě 1120, výrobní náklady činily 896 (marže 20%). D dodávku do konce roku 2019 mimo skupinu neprodala, ale zaplatila za ni. V příkladu neuvažujte s daní s příjmu.

Úkol: Rozhodněte o vlivu uvedených transakcí na konsolidované výkazy.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
Aktiva celkem				
Zásoby				
Pohledávky				
Peníze				
Pasiva celkem				
Výsledek hospodaření				
Závazky				

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Výnosy				
Náklady				
Výsledek hospodaření				

Příklad 19 Prodej dlouhodobého hmotného majetku, plná metoda

Účetní jednotka M má 100% vliv v jednotce D.

M pořídila k 1. 1. 2019 dlouhodobý hmotný majetek, který ihned prodala D za 560 tis. Kč. Majetek se odepisuje po dobu 4 let. D do konce roku majetek zaplatila. V příkladu neuvažujte s daní z příjmu.

Úkol: Rozhodněte o vlivu uvedených transakcí na konsolidované výkazy.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
<i>Aktiva celkem</i>				
Hmotný majetek				
Pohledávky				
Peníze				
<i>Pasiva celkem</i>				
Výsledek hospodaření				
Závazky				

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Výnosy				
Náklady				
<i>Výsledek hospodaření</i>				

Příklad 20 Konsolidované výkazy, plná metoda, datum akvizice shodné s datem konsolidace

Účetní jednotka M pořídila k 31. 12. 2019 100% podíl v účetní jednotce D.

Úkol: Sestavte konsolidované výkazy k 31. 12. 2019.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
<i>Aktiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Hmotná aktiva	6 000	1 000		
Finanční investice	4 000	-		
Oběžná aktiva	5 000	2 000		
<i>Pasiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Základní kapitál	5 500	2 000		
Nerozdělený zisk	5 000	500		
VH běžného období	1500	200		
Závazky	3 000	300		

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Tržby	10 000	6 000		
Náklady na prodané zboží	(5 000)	(3 000)		
Odpisy	(2 000)	(1 000)		
Mzdové náklady	(1 500)	(1 800)		
<i>VH běžného období</i>	<i>1 500</i>	<i>200</i>		

Příklad 21 Konsolidované výkazy, plná metoda, datum akvizice rozdílné od data konsolidace

Účetní jednotka M pořídila k 30. 6. 2019 100% podíl v účetní jednotce D.

Úkol: Sestavte konsolidované výkazy k 31. 12. 2019.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
<i>Aktiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Hmotná aktiva	6 000	1 000		
Finanční investice	4 000	-		
Oběžná aktiva	5 000	2 000		
<i>Pasiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Základní kapitál	5 500	2 000		
Nerozdělený zisk	5 000	500		
VH běžného období	1500	200		
Závazky	3 000	300		

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Tržby	10 000	6 000		
Náklady na prodané zboží	(5 000)	(3 000)		
Odpisy	(2 000)	(1 000)		
Mzdové náklady	(1 500)	(1 800)		
VH běžného období	1 500	200		

Příklad 22 Konsolidované výkazy – datum akvizice shodné s datem konsolidace, plná metoda, menšinové podíly

Účetní jednotka M pořídila k 31. 12. 2019 80% podíl v účetní jednotce D.

Úkol: Sestavte konsolidované výkazy k 31. 12. 2019.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
Aktiva celkem	15 000	3 000		
Hmotná aktiva	6 000	1 000		
Finanční investice	4 000	-		
Oběžná aktiva	5 000	2 000		
Pasiva celkem	15 000	3 000		
Základní kapitál	5 500	2 000		
Nerozdělený zisk	5 000	500		
VH běžného období	1500	200		
Závazky	3 000	300		

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	D	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Tržby	10 000	6 000		
Náklady na prodané zboží	(5 000)	(3 000)		
Odpisy	(2 000)	(1 000)		
Mzdové náklady	(1 500)	(1 800)		
VH běžného období	1 500	200		

Příklad 23 Konsolidované výkazy, metoda ekvivalence, datum akvizice shodné s datem konsolidace

Účetní jednotka M pořídila k 31. 12. 2019 30% podíl v účetní jednotce P.

Úkol: Sestavte konsolidované výkazy k 31. 12. 2019.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	P	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
<i>Aktiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Hmotná aktiva	6 000	1 000		
Finanční investice	4 000	-		
Oběžná aktiva	5 000	2 000		
<i>Pasiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Základní kapitál	5 500	2 000		
Nerozdělený zisk	5 000	500		
VH běžného období	1500	200		
Závazky	3 000	300		

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	P	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Tržby	10 000	6 000		
Náklady na prodané zboží	(5 000)	(3 000)		
Odpisy	(2 000)	(1 000)		
Mzdové náklady	(1 500)	(1 800)		
<i>VH běžného období</i>	<i>1 500</i>	<i>200</i>		

Příklad 24 Konsolidované výkazy, poměrná metoda

Účetní jednotka M pořídila k 1. 1. 2019 50 % podíl v účetní jednotce S, získala tak společný vliv s jiným vlastníkem.

Úkol: Sestavte konsolidované výkazy k 31. 12. 2019.

Rozvaha k 31. 12. 2019	M	S	Úpravy	Konsolidovaná rozvaha
<i>Aktiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Hmotná aktiva	6 000	1 000		
Finanční investice	4 000	-		
Oběžná aktiva	5 000	2 000		
<i>Pasiva celkem</i>	<i>15 000</i>	<i>3 000</i>		
Základní kapitál	5 500	2 000		
Nerozdělený zisk	5 000	500		
VH běžného období	1500	200		
Závazky	3 000	300		

Výkaz zisku a ztráty 31. 12. 2019	M	S	Úpravy	Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty
Tržby	10 000	6 000		
Náklady na prodané zboží	(5 000)	(3 000)		
Odpisy	(2 000)	(1 000)		
Mzdové náklady	(1 500)	(1 800)		
<i>VH běžného období</i>	<i>1 500</i>	<i>200</i>		

Řešení

Příklad 25 Opakování (řešený příklad)

Sestavte účtovací předpis u následujících operací

V příkladu je používáno následujících zkratk:

FAV	Faktura vydaná
FAD	Faktura došlá
PŘÍ	Příjemka (materiál, zboží, hotové výrobky na sklad)
VÝD	Výdejka (materiál, zboží, hotové výrobky ze skladu)
VBÚ	Výpis z bankovního účtu
PPD	Příjmový pokladní doklad
VPD	Výdajový pokladní doklad
VÚD	Vnitřní účetní doklad
VÚU	Výpis z úvěrového účtu

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
1.	PŘÍ	Převzetí hotových výrobků na sklad		
2.	FAV	Prodej výrobků		
3.	VÝD	Vyskladnění prodaných výrobků		
4.	VBÚ	Úhrada FAV za prodané výrobky		
5.	FAV	Prodej zboží		
6.	VÝD	Vyskladnění prodaného zboží		
7.	FAD	Nákup materiálu (způsob A)		
8.	VÚD	Vlastní doprava materiálu (A)		
9.	PŘÍ	Převzetí materiálu na sklad (A)		
10.	VÚD	Manko v zásobách materiálu (A)		
11.	FAD	Nákup materiálu (způsob B)		
12.	VÚD	Vlastní doprava materiálu (B)		
13.	PŘÍ	Převzetí materiálu na sklad (B)		
14.	VÚD	Manko v zásobách materiálu (B)		
15.	VÚD	Vyskladnění prodaného materiálu (B)		
16.	VBÚ	Úhrada FAD za nákup materiálu		
17.	FAD	Za spotřebovanou energii		
18.	FAD	Opravy a údržba		
19.	FAD	Za nájemné		

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
20.	FAD	Nákup stroje		
21.	VÚD	Vlastní doprava stroje		
22.	FAD	Zaškolení obsluhy		
23.	VÚD	Převzetí stroje do používání		
24.	VPD	Nákup nábytku		
25.	VPD	Montáž a doprava nábytku		
26.	VÚD	Zařazení nábytku do užívání		
27.	VÝD	Spotřeba materiálu pro vlastní výrobu stroje		
28.	VÚD	Mzdové náklady při vlastní výrobě stroje		
29.	VÚD	Aktivace stroje		
30.	VÚD	Uvedení stroje do užívání		
31.	VÚD	Odpis výrobní linky		
32.	VÚD	Vyřazení výrobní linky z užívání		
33.	VÚD	Doúčtování zůstatkové ceny vyřazené výrobní linky (prodej)		
34.	PPD	Tržba za zboží		
35.	VPD	Cestovné		
36.	VBÚ	Inkaso faktury od odběratele		
37.	VBÚ	Úhrada faktury dodavatelům		
38.	VÚÚ	Poskytnutí krátkodobého úvěru		
39.	VBÚ	Připsání úvěru na účet		
40.	VBÚ	Úroky placené bance za poskytnutí úvěru		
41.	VBÚ	Splátka úvěru bance		
42.	VÚÚ	Zúčtování splátky úvěru		
43.	VBÚ	Přijatý úrok z účtu		
44.	VBÚ	Poplatek za vedení účtu		
45.	VPD	Manko v pokladně		
46.	VBÚ	Nákup majetkových cenných papírů krátkodobých		
47.	VBÚ	Další výdaje související s nákupem CP		
48.	VÚD	Převedení CP do evidence		

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
49.	VBÚ	Prodej cenných papírů		
50.	VÚD	Vyřazení CP z evidence		
51.	VBÚ	Nákup majetkových cenných papírů dlouhodobých		
52.	VÚD	Převedení dlouhodobých CP do evidence (rozhodující vliv, podstatný vliv, nepodstatný vliv)		
53.	VÚD	Snížení hodnoty krátkodobých cenných papírů (reálná hodnota)		
54.	VÚD	Zvýšení hodnoty dlouhodobých cenných papírů (reálná hodnota)		
55.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty krátkodobých cenných papírů		
56.	VÚD	Emitované krátkodobé dluhopisy		
57.	VBÚ	Prodej emitovaných dluhopisů		
58.	VÚD	Zúčtování úroků z prodaných dluhopisů		
59.	VBÚ	Zpětný odkup dluhopisů		
60.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty zásob		
61.	VÚD	Zrušení dočasného snížení hodnoty zásob		
62.	VÚD	Trvalé snížení hodnoty zásob		
63.	VÚD	Dočasné snížení hodnoty pohledávek		
64.	VÚD	Zrušení dočasného snížení hodnoty pohledávek		
65.	VÚD	Odpis pohledávek		
66.	VÚD	Úhrada pohledávky směnkou		
67.	VÚD	Eskont směnky bance		
68.	VBÚ	Poskytnutí eskontního úvěru		
69.	VÚD	Avízo banky o úhradě směnky		
70.	VÚD	Úhrada závazku směnkou		
71.	VÚD	Tvorba rezervy		
72.	VÚD	Zúčtování rezervy		
73.	VPD	Odvod peněz z pokladny na účet		
74.	VBÚ	Zúčtování odvodu peněz z pokladny		
75.	PPD	Výběr peněz z účtu do pokladny		
76.	VBÚ	Zúčtování výběru peněz		

Číslo	Doklad	Název operace	Účtovací předpis	
			MD	D
77.	VÚD	Převod výsledku hospodaření ve schvalovacím řízení do rezervního fondu		
78.	VÚD	Přiznání dividend akcionářům		
79.	VÚD	Daň z příjmu - splatná		
80.	VÚD	Daň z příjmu - odložená		
81.	VBÚ	Nájemné uhrazené dopředu (účtováno u nájemce)		
82.	VBÚ	Nájemné uhrazené dopředu (účtováno u pronajímatele)		
83.	VÚD	Zúčtované nájemné uhrazené v následujícím roce (u nájemce)		
84.	VÚD	Zúčtované nájemné uhrazené v následujícím roce (u pronajímatele)		
85.	VÚD	Zúčtování hrubých mezd		
86.	VÚD	Zúčtování zdravotního a sociálního pojištění		
87.	VÚD	Zúčtování zálohy na daň		
88.	VBÚ	Výplata mezd		
89.	VÚD	Zúčtování zákonného zdravotního a sociálního pojištění		
90.	FAD	Nákup materiálu od zahraničního dodavatele		
91.	VBÚ	Úhrada FAD zahraničnímu dodavateli		

Seznam literatury

- [1] České účetní standardy pro podnikatele.
- [2] Vyhláška č. 500/2002 Sb, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb. v aktuálním znění.
- [3] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví v aktuálním znění.
- [4] Zákon č. 92/2012 Sb., o obchodních korporacích
- [5] Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů